

Advies over de visietekst jeugdzorg

Vlaamse Onderwijsraad
Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel
T +32 2 219 42 99
F +32 2 219 81 18
www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Advies over de visietekst jeugdzorg

1	SITUERING	2
2	ALGEMENE BEDENKINGEN OVER DE VERNIEUWING VAN DE VLAAMSE JEUGDZORG.....	2
2.1	EEN VEELBELOVEND DENKKADER.....	2
2.2	HET BELANG VAN OVERLEG EN SAMENWERKING TUSSEN ONDERWIJS EN WELZIJN.....	3
2.3	GEEN GLOBALE VISIE OP EEN CONTINUÛM IN JEUGDHULP EN JEUGDZORG DIE VERTREKT VANUIT PREVENTIE ...	3
2.4	GEEN DIAGNOSTISCH KADER DAT VERTREKT VANUIT ONTWIKKELINGSKANSEN VOOR DE JONGERE	5
2.5	GEEN VISIE OP KWALITEITSZORG ALS PROCES	5
2.6	RECHTSBESCHERMING	5
3	WELKE BIJDRAGE LEVERT ONDERWIJS TOT EEN VERNIEUWDE JEUGDZORG IN 2020?.....	5
3.1	EEN BREDE DOELGROEP	6
3.2	PREVENTIE	6
3.3	SIGNAALFUNCTIE EN PROBLEEMDETECTIE	6
3.4	JEUGDZORGCONTINUÛTEIT, BEGELEIDINGSENGAGEMENT EN REGIE VAN JEUGDZORGTRAJECTEN.....	7
3.5	TIJDIGE ZORG EN WACHTEN OP BEGELEIDING BINNEN AMBULANTE OF RESIDENTIËLE HULPVERLENING	7
3.6	ONDERWIJS BIEDT VOOR SOMMIGE KINDEREN EEN EIGEN SETTING AAN	7
3.7	ADEQUATE ONDERWIJSLEERTRAJECTEN VOOR JONGEREN DIE UIT DE BOOT VALLEN.....	8
3.8	OPLEIDING VAN PERSONEELSLEDEN	9

---

1 Situering

Op vraag van Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, organiseert het agentschap Jongerenwelzijn op 18 juni 2012 in nauwe samenwerking met zijn Raadgevend Comité een Staten-Generaal voor de jeugdzorg. Ter voorbereiding hiervan ontwikkelde het agentschap tijdens een breed participatief proces een visietekst. Die schetst de uitdagingen en de perspectieven voor (bijzondere) jeugdzorg anno 2020. De tekst is ook een antwoord op de motie van aanbeveling over jeugdzorg van het Vlaams Parlement van 16 juni 2011. De visietekst moet na de Staten-Generaal de basis vormen voor een nieuw strategisch meerjarenplan.

Bij de voorbereiding van de visietekst kwam onderwijs mee in het vizier. Het gaat dan enerzijds over de organisatie en het aanbod van onderwijs in de jeugdzorg en anderzijds over de opleiding van hulpverleners. Daarom vroeg Stefaan Van Mulders, administrateur-generaal van het agentschap Jongerenwelzijn, de Vlor om een advies. Ook andere organen en sectoren brengen advies uit over de visietekst: de beleidsraad Welzijn, het Raadgevend Comité van Kind & Gezin, de Strategische Adviesraad Welzijn-Gezondheid-Gezin, het Raadgevend Comité van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH), het Raadgevend Comité Jongerenwelzijn, de sector algemeen welzijnswerk, de sector geestelijke gezondheidszorg en de jeugdmagistratuur.

Omdat de Staten-Generaal al plaatsvindt op 18 juni 2012 verwacht het agentschap een advies van de Vlor voor eind mei. Het advies werd voorbereid door een ad-hocwerkgroep onder het voorzitterschap van Sonja Buts.

De Algemene Raad van 24 mei 2012 keurde dit advies goed met eenparigheid van stemmen.

2 Algemene bedenkingen over de vernieuwing van de Vlaamse jeugdzorg

2.1 Een veelbelovend denkkader

De visietekst schetst een strategisch kader voor de vernieuwing van de jeugdzorg. De Vlor vindt het positief dat het agentschap het debat over een optimalisering van de (bijzondere) jeugdzorg in een *brede context van jeugdzorg* plaatst.

De raad heeft ook veel waardering voor het brede participatieve proces dat hieraan voorafging en er op volgt.

De visietekst promoot enkele erg belangrijke uitgangspunten die de Vlor zeker onderschrijft:

- Een pleidooi voor een vermaatschappelijking van de jeugdzorg die de samenhang en de banden met diverse maatschappelijke sectoren zoals het onderwijs versterkt.
- De benadering van kwetsbare jongeren vanuit een ontwikkelingsperspectief en vanuit een activerende en emancipatorische visie:

De impact van de ondersteuning door welzijnswerkers op de jongere en het functioneren van zijn gezin moet inderdaad zo min mogelijk ingrijpend zijn en - indien mogelijk - aansluiting zoeken op de eigen beleving en perspectieven van een jongere. De jeugdhulp moet zoveel mogelijk de jongere en zijn brede leefomgeving responsabiliseren. Dit sluit echter niet uit dat in bepaalde situaties een verbreding van zelfconcept en van de huidige en toekomstige perspectieven noodzakelijk kunnen zijn.

2.2 Het belang van overleg en samenwerking tussen onderwijs en welzijn

De visietekst verwijst naar de interdepartementale samenwerking tussen onderwijs en welzijn via een overleggroep die overlappende dossiers tussen onderwijs en welzijnsbeleid probeert af te stemmen.

Voor veel dossiers in het raakvlak onderwijs en welzijn is er nood aan een gemeenschappelijk beleidskader. Het is dan ook belangrijk dat dit overleg verder concreet vorm krijgt en bestendig wordt. Voor 2020 is dit een prioritaire doelstelling. De Vlor pleit ervoor om creatieve en flexibele manieren te zoeken om de afstemming beter te maken. We verwijzen ook naar het punt 2.3. waar blijkt dat alleen al over het gebruikte vocabularium veel onduidelijkheid bestaat doordat verschillende sectoren bepaalde termen ieder vanuit een ander referentiekader en een andere professionaliteit invullen.

Samenwerking veronderstelt dat de beide beleidsdomeinen hun verantwoordelijkheid opnemen zowel op het vlak van aansturing als op het vlak van de probleemomschrijving, de oplossingen en de financiering. Door de verschillende aansturing van de twee beleidsdomeinen pleit de Vlor voor respect voor ieders eigenheid en beleidscultuur. Verplichtingen voor onderwijsinstellingen of clb moeten steeds in onderling overleg worden opgenomen.

De Vlor dringt ook aan op regelmatige terugkoppeling over belangrijke dossiers met impact op het functioneren van scholen en clb binnen de betrokken commissies in de Vlor. Bij wijze van voorbeeld verwijst de raad naar de non-paper over leerrecht. Die bevat, zoals blijkt uit bovenstaande reflecties, waardevolle uitgangspunten die de Vlor onderschrijft. Hij betreurt wel dat er over dit dossier geen informatie of terugkoppeling is geweest.

Tot slot vraagt de raad aandacht voor de rol van andere departementen zoals Tewerkstelling, Jeugd, Armoede en Stedenbeleid in de maatschappelijke integratie van kwetsbare jongeren.

2.3 Geen globale visie op een continuüm in jeugdhulp en jeugdzorg die vertrekt vanuit preventie

De Vlor waardeert dat het agentschap de visietekst hem ter advies voorlegt zodat alle onderwijsbetrokkenen een inbreng konden doen. De onderwijspartners stellen vast dat een gesprek tussen onderwijs en welzijn absoluut noodzakelijk is. Daarom zouden de leden van de Vlor graag deelnemen aan de Staten-Generaal die hierover zal plaatsvinden.

De visietekst schetst een perspectief op middellange termijn tot 2020. Hierdoor ontstaat er een spanning tussen beleid wat nu is, beleid dat nu in ontwikkeling is en het beleidsperspectief voor 2020.

De spanning tussen de visietekst en beleid dat in ontwikkeling is, blijkt het duidelijkst in de overlap met de aan de gang zijnde discussies over de nieuwe contouren voor integrale jeugdhulpverlening en de intersectorale toegangspoort. Maar er is duidelijk ook een afstemming nodig met de strategische oefening Perspectief 2020 die momenteel loopt binnen het VAPH.

Als de visietekst toekomstperspectieven wil schetsen, zouden de voorstellen verder en breder moeten gaan. De Vlor vraagt om het maatschappelijk debat over de vernieuwde (bijzondere) jeugdzorg nog sterker te kaderen in een bredere reflectie over de zorg voor kwetsbare jongeren en kwetsbare gezinnen. Dit kan door een continuüm aan ondersteuning te beschrijven waarin de

jeugdzorg een plaats krijgt als een van de meest ingrijpende en intense manieren om kwetsbare jongeren te ondersteunen. De Vlor erkent dat de opsplitsing van bevoegdheden tussen het federale en het Vlaamse beleidsniveau de volwaardige integratie van het jeugdrecht in dit continuüm bemoeilijkt. Andere aspecten zoals de comités voor bijzondere jeugdbijstand en de jeugdinstellingen behoren echter wel tot de Vlaamse bevoegdheden.

Het continuüm start bij preventie gekoppeld aan laagdrempelige en rechtstreeks toegankelijke, laagintensieve ondersteuning. In de vermaatschappelijking van zorg is onderwijs zonder enige twijfel een partner, zeker via de centra voor leerlingbegeleiding (clb). Investerings in de laagdrempelige en rechtstreeks toegankelijke en multifunctionele basisondersteuning zou een uitgangspunt moeten zijn om meer ingrijpende vormen van ondersteuning te vermijden. De visietekst gaat ten dele in die richting maar benoemt dit streven niet uitdrukkelijk. Dat leidt tot onduidelijkheid, vooral op het niveau van het begrippenkader.

De Vlor wil ook dat de visietekst duidelijker zijn toepassingsgebied omschrijft. Over welke aspecten van jongerenwelzijn, jeugdhulp en jeugdzorg gaat het? Hoe verhouden ze zich tot elkaar? De tekst schetst geen verbanden tussen de jeugdzorg en de brede jeugdhulpverlening (met inbegrip van de evaluatie integrale jeugdhulpverlening en het nieuwe decreet hierover). De visie wil voortbouwen op integrale jeugdhulp, maar die sector is nu net volop aan het veranderen. Zo zijn de uitspraken over differentiatie en modulering voorafnamen op de hervorming van integrale jeugdhulpverlening. Omdat de precieze contouren hiervan nog niet bekend zijn, kan de Vlor daarover nu geen uitspraken doen. De raad verwijst in elk geval naar de zeer kritische bedenkingen van het werkveld bij de beleidsnota modulering.¹ Hij stelt ook vast dat innoverende preventieve initiatieven zoals STOP 4-7 niet vermeld worden.

Het zou de dialoog met andere maatschappelijke sectoren en dus de vermaatschappelijking versterken als de tekst de definities uit het beleidsdomein welzijn ook voor andere maatschappelijke sectoren zoals onderwijs zou verduidelijken.

- Wie bedoelt de tekst met de 'actoren'? Gaat het om alle actoren van integrale jeugdhulpverlening, samen met de kinder- en jeugdpsychiatrie? Gaat het om de niet-rechtstreeks toegankelijke hulpverlening? Wat is de plaats van de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg, van Kind en Gezin, van de huisartsgeneeskunde? De visietekst omschrijft een erg breed kader², maar dat wordt niet volgehouden in de verdere uitwerking. In andere passages van de tekst gaat het dan weer enkel over (bijzondere) jeugdzorg. Het zou in elk geval moeten duidelijk zijn welke passage over welke actor handelt.
- Wat bedoelt de visietekst met de 'context van de jongere'? In de ogen van de Vlor gaat dit over meer dan de jongere en zijn gezin (in de brede betekenis van het woord). De context moet zeker ook het onderwijstraject, de peergroep, het jeugdwerk en de bredere omgeving waarin de jongere zich beweegt, omvatten. De omschrijving van de module contextbegeleiding³ gaat zeker uit van een te enge omschrijving van de notie 'context'.
- Wat bedoelt de tekst met 'diagnostiek'? Gaat het hier om een handelingsgericht traject of om classificerende diagnostiek? Op welke finaliteit mikt de diagnostiek die de visietekst

---

¹http://wvg.vlaanderen.be/jeugdhulp/03_organisatie/ar_adviezen/Advies%2023%20beleidsnota%20modulering%20DE F.pdf

² Pagina 3 van de visietekst

³ Pagina 6 van de visietekst

beschrijft? Onderwijs wil voor de onderwijssetting in elk geval uitgaan van een breed kader van diagnostiek waarin ook de context wordt meegenomen.

- Wie of welke organisaties beschouwt de tekst als ‘zorgvrager’ en ‘zorgverlener’?
- Wat beschouwt de visietekst als ‘preventie’? Daarom zou het wenselijk zijn om de gehanteerde uitgangspunten te benoemen. Onderwijs wil in elk geval dat de onderwijstrajecten, relaties met de peergroep en andere kenmerken van de brede leefomgeving van een jongere een plaats krijgen in preventieve acties.
- De visietekst bedoelt met het ‘netwerk’ rond de jongere de rechtstreeks toegankelijke hulp uit integrale jeugdhulp. Dit woordgebruik is verwarrend en roept structurele consequenties op die door de auteurs niet bedoeld zijn.
- De visietekst omschrijft integrale jeugdhulp als een zevende sector terwijl het een samenwerkingsverband model is tussen zes sectoren.

2.4 Geen diagnostisch kader dat vertrekt vanuit ontwikkelingskansen voor de jongere

De visietekst vertrekt van een diagnostiek vanuit medische en gerechtelijke labels. De tekst raakt niet aan die denkkaders omdat ze buiten het bestek van de bevoegdheden van het agentschap liggen. Een strategische visie op jeugdzorg anno 2020 zou echter meer de klemtoon moeten leggen op een interactioneel model. Zoniet dreigt de context te sterk verengd te worden. Een bredere diagnostiek biedt niet alleen meer kansen om herstelgericht te werken, maar ook om binnen onderwijs preventief en aanvullend te werken.

2.5 Geen visie op kwaliteitszorg als proces

De Vlor verwondert zich over de stelling dat de financiering wordt afgestemd op ‘prestaties en resultaten’. Dit is een uitermate economische visie op een sector die werkt met kwetsbare mensen. De visietekst preciseert niet exact wat hiermee bedoeld wordt maar de vraag rijst toch of een systeem van interne en externe kwaliteitszorg en procesevaluatie⁴ niet effectiever is om processen in de jeugdzorg te sturen dan resultaatsfinanciering.⁵

2.6 Rechtsbescherming

De tekst maakt geen melding van het debat over de rechtstreekse toegang van een jongere tot de jeugdrechter zoals in de Franstalige Gemeenschap. Het is minstens de moeite waard om het debat te voeren over een gelijkaardige maatregel in Vlaanderen.

3 Welke bijdrage levert onderwijs tot een vernieuwde jeugdzorg in 2020?

De Vlor vindt het moeilijk om de consequenties van de visietekst voor het onderwijs in te schatten. Indien hij betrekking heeft op alle actoren van integrale jeugdhulpverlening samen met

---

⁴ Pagina 14 van de visietekst

⁵ Pagina 12 van de visietekst

de kinder- en jeugdpsychiatrie, dan zijn niet de scholen, maar de clb een actor. Als de tekst in eerste instantie slaat op (bijzondere) jeugdzorg, is de positie van het onderwijs in het algemeen en de clb in het bijzonder, helemaal anders.

De Vlor pleit ervoor om de samenwerking tussen jeugdzorg en onderwijs anders te beschrijven. De tekst moet meer inspelen op de relevante en actuele ontwikkelingen in onderwijs. Maar nog belangrijker is dat onderwijs en welzijn de recente engagementen over leren voor jongeren die uit de boot vallen, concretiseren en verder uitwerken. De Vlor staat erop dat alle partners bij het dossier over leerrecht voor deze jongeren geconsulteerd worden. Zeker de vertegenwoordigers van opvangcentra en gemeenschapsinternaten moeten een inbreng kunnen doen.

De raad doet een voorzet en formuleert de elementen die de visietekst zeker moet opnemen voor onderwijs. Het gaat om specifieke en autonome functies die niet bedoeld zijn als een trajectbeschrijving. De term 'onderwijs' verwijst zowel naar onderwijsinstellingen als naar clb.

3.1 Een brede doelgroep

Niet enkel jongeren die ondersteuning krijgen in de residentiële hulpverlening, maar ook jongeren (en gezinnen) die ambulante hulpverlening krijgen, moeten tot de doelgroep behoren. Onderwijs wil ondersteuning geven aan jongeren met probleemgedrag én aan jongeren die opgroeien in moeilijk maatschappelijke omstandigheden.

3.2 Preventie

Door de uitbouw van zorgbeleid en leerlingenbegeleiding speelt onderwijs een belangrijke rol in preventie. Door goed onderwijs, adequate ondersteuningstrajecten en een gelijke kansenbeleid krijgen jongeren brede ontwikkelingskansen. De Vlor vindt het belangrijk om nog eens het principe te onderstrepen dat goed onderwijs op zich al een belangrijke preventieve bijdrage vormt voor de huidige en de toekomstige maatschappelijke integratie van mensen.

Maar daarnaast werkt onderwijs actief aan ondersteuning en basiszorg voor kinderen en jongeren. Welbevinden van kinderen, zorgbeleid en leerlingbegeleiding maken deel uit van een goed onderwijsconcept.

De Vlor vindt het cruciaal dat duidelijke en transparante communicatie tussen de school, het clb en de welzijnspartners hierin een plaats krijgt. In dit overleg moet de eigen rol en betrokkenheid van de verschillende partijen duidelijk zijn. Dit veronderstelt respect voor ieders professionaliteit en competentie. Het clb kan de rol opnemen van een bemiddelaar tussen de noden van een kind en de ervaringsdeskundigheid van ouders, het pedagogisch handelen van de school en de inzichten van de welzijnswerkers.

3.3 Signaalfunctie en probleemdetectie

De Vlor is van oordeel dat scholen en clb een signaalfunctie opnemen voor kwetsbare kinderen in problematische situaties. Sommige leerkrachten, leerlingenbegeleiders of andere leden van een schoolteam vervullen daarnaast een rol als steun- en referentiefiguur voor bepaalde leerlingen.

Toch vermeldt de visietekst onderwijs niet wanneer het over die functie gaat. De visietekst richt zich op die manier te eng op de welzijnssector.⁶

3.4 Jeugdzorgcontinuïteit, begeleidingsengagement en regie van jeugdzorgtrajecten

Omdat de visietekst niet duidelijk is over het toepassingsgebied, zijn ook de verwachtingen t.a.v. scholen en clb onduidelijk. De Vlor onderschrijft wel het principe van een zorgcontinuïteit, maar heeft er vragen bij als dit ook zou gelden voor onderwijsinstellingen, clb en internaten. De visietekst bedeeft het clb niet enkel een 'verbindingsrol, maar ook een regiefunctie' toe. Dat gaat verder dan de draaischijffunctie die nu in het decreet is ingeschreven. Als een clb of een school een probleemsituatie aanmeldt, blijven deze instellingen dan ook de verantwoordelijkheid houden voor de regie van alle zorg? Geldt dit ook voor de opvangcentra en gemeenschapsinstellingen waar sommige jongeren geplaatst worden (zie punt 3.5.)? Dat alles overstijgt de mogelijkheden van een pedagogische setting.

3.5 Tijdige zorg en wachten op begeleiding binnen ambulante of residentiële hulpverlening

De visietekst pleit ervoor om de wachttijd tot een minimum te beperken maar vraagt wel om realisme. Een verlichting van de druk op wachtlijsten is absoluut noodzakelijk voor de betrokkenen maar ook voor het onderwijs.

Tegelijk moet er binnen die wachttijd ondersteuning worden geboden. Het moet een overgangperiode zijn waarin toch al een aantal stappen worden gezet.

De Vlor wijst erop dat jongeren, vaak met ernstige problemen, tijdens die periode blijven functioneren in het onderwijs. Ze stellen de begeleidingscapaciteit van de school en van het clb op de proef. Het is wenselijk om in die fase toch al:

- een duidelijke ondersteuningstraject uit te werken met de welzijnswerkers;
- afspraken te maken over het perspectief waar iedereen naartoe werkt;
- het netwerk (onderwijs, welzijn, jeugdbeleid) rond de jongere te versterken.

3.6 Onderwijs biedt voor sommige kinderen een eigen setting aan

Onderwijs wordt geconfronteerd met capaciteitsproblemen in opvangcentra en internaten. Oorzaak is dat ze jongeren opvangen die nood hebben aan een setting binnen jeugdzorg en tegelijk opvang bieden aan mensen met specifieke noden die er blijven wonen na hun meerderjarigheid. Beide fenomenen vloeien voort uit capaciteitsproblemen in de voorzieningen van welzijn.

De visietekst gaat voorbij aan die realiteit. Hij geeft geen perspectief over wat er met deze opvangplaatsen kan en moet gebeuren en geeft ook geen garanties voor een verbetering van de randvoorwaarden. Voor de opvang, de verzorging en de administratieve ondersteuning van deze

---

⁶ Pagina 7 van de visietekst

'geplaatste' kinderen en jongeren zijn geen specifieke voorzieningen, competenties en middelen voorhanden in het onderwijs. Zo zijn er geen personeelsleden voor een nachtbewaking van leerlingen.

Bovendien leidt het fenomeen dan weer tot het ontstaan van capaciteitsproblemen binnen onderwijs. Sommige leerlingen met specifieke noden kunnen daardoor hun recht op buitengewoon onderwijs niet laten gelden. Een gezamenlijke strategie van welzijn en onderwijs, gericht op een optimale integratie van deze mensen en een naadloze overgang tussen onderwijs en welzijn, is noodzakelijk.

3.7 Adequate onderwijsleertrajecten voor jongeren die uit de boot vallen

Een van de elementen in deze aanpak is het recente akkoord tussen welzijn en onderwijs over de rechten op onderwijs van jongeren die dreigen uit de boot te vallen. Hier wordt gewerkt rond drie actielijnen:

- Het garanderen van het recht op leren in het regulier onderwijs (zowel gewoon als buitengewoon onderwijs). In elk geval moet zoveel als mogelijk vermeden worden dat jongeren die op een of andere manier in de problemen kwamen, uitvallen of ongekwalificeerd de school verlaten.
Voor de Vlor staat dit leerrecht in functie van een actief kwalificerend beleid.⁷ Naast het leerrecht vindt de raad het cruciaal zoveel mogelijk te garanderen dat:
  - iedere jongere (en volwassene) zich maatschappelijk kan integreren vanuit een duurzame geletterdheid (in de brede omschrijving uit het plan geletterdheid). Dit is een noodzakelijke basis voor verdere competentieontwikkeling.
  - jongeren (en volwassenen) beschikken over een relevante kwalificatie voor de arbeidsmarkt.
- Er wordt een continuüm aan trajecten uitgewerkt voor jongeren die tijdelijk toch dreigen uit te vallen op school.
De Vlor vindt het belangrijk dat deze principes worden geconcretiseerd en verder vorm krijgen. Met een groot gedeelte van jongeren die (tijdelijk) uitvallen, time-out nodig hebben of persoonlijke trajecten volgen, wordt nu al actief gewerkt om opnieuw aanknopingspunten te vinden bij reguliere trajecten op school of minstens een educatief traject op te starten. De Vlor wil dat dit beter in de visietekst wordt verankerd en uitgebouwd. Er is op dit vlak ook een interferentie met capaciteitsproblemen in scholen die het zoeken naar een nieuwe onderwijssetting voor een jongere bemoeilijken. De Vlor wijst er ook op dat er nieuwe initiatieven werden genomen zoals 'netwerkfiches' die relevante informatie over een bepaalde jongere ter beschikking stellen van de school die in ondersteuning voorziet. Toch moet deze praktijk nog verder ingeburgerd geraken vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid.
- De overheid zal uitklaren wie in het verhaal de regiefunctie kan/moet opnemen.
De clb hebben een draaischijffunctie naar het bredere welzijns- en gezondheidsveld. Tegelijk ontstaan op verschillende plaatsen netwerken die de school ververvangende

---

⁷ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over een actief kwalificerend beleid](#), 26 januari 2012.

trajecten in een regio in kaart moeten brengen en die hierin dan 'dispatchen'. De Vlor wijst er echter op dat de rol van onderwijs zeker niet mag worden verengd tot een leerrecht voor jongeren die uit de boot vallen. Zoals aangegeven, is de doelgroep voor onderwijs breder en is er een breed palet aan ondersteuning zowel op het vlak van preventie als op het vlak van specifieke ondersteuning en hulpverlening.

3.8 Opleiding van personeelsleden

De Vlor vindt het nu te vroeg om te discussiëren over de competenties en de structuur van de opleidingen. De raad verwijst naar de ontwikkeling van kwalificatiedossiers en de uitrol van de Vlaamse kwalificatiestructuur. Als de jeugdzorg van oordeel is dat de competenties van welzijnswerkers in de jeugdzorg moeten worden versterkt of als er andere klemtonen dienen gelegd, moet dit vorm krijgen in een beroepskwalificatiedossier. Dit maakt het mogelijk om adequate opleidingen of nieuwe curricula te ontwikkelen binnen de daartoe geschikte onderwijsniveaus van het leerplichtonderwijs, het hoger onderwijs, het levenslang en levensbreed leren of de volwasseneneducatie. Ingevolge de nieuwe kaders voor de ontwikkeling van kwalificaties ligt het initiatief hiervoor bij de sociale partners van de welzijnssector zelf.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Ann Demeulemeester
voorzitter